
PASIRODO, UŽTENKA
ŽENGTI *nebe žingsnų,*
KAD ATSIDURTUM
KITOJE GATVĖS PUSĖJE.

Palaidinė su apykakle „Asos“, 80 Eur

Ieva Šabanė

„Kelionės neturi nei pradžios, nei pabaigos“

Keliaujanti siela, menininkė, verslininkė, *koučere*, direktorė, mama, žmona, moteris. Moteris, kuriai nepatinka apibrėžimai, nors visi šie apibūdinimai jai tikrai tinka. Ieva Šabanė, žinomo aktoriaus Leonardo Pobedonoscevo žmona, daug metų įmonėse dirbo mokymų vadove, trenere, karjeros konsultante, vadinamąja *koučere*. Padėjo žmonėms siekti užsibrėžtų tikslų ir kurti teigiamus pokyčius savo gyvenime. Vieną dieną Ieva pradėjo tikėti, kad aiškaus plano ir tikslaus žinojimo gyvenime galbūt ne taip ir reikia, o sulaukusi keturiasdešimties nusprendė gyventi... kitaip. Juokiasi, kad tai, kuo dabar užsiima, taip pat galima vadinti *koučingu*: „Keliauti į Balio salą trokštantis žmonės kreipiasi į mane, o aš stengiuosi jiems padėti įgyvendinti savo svajones. Esu motyvuotoja. Įkvėpėja. Drašinu žmones keliauti, pažinti ir patirti...“

Ieva, kaip manai, dvasinės ir fizinės kelionės – tai du skirtingi dalykai ar, vis dėlto, vienas be kito sunkiai egzistuojantys?

Man tai labai susiję dalykai. Kiekviena kelionė pirmiausia yra kelionė į save ir į savo vidinių ribų plėtimą. Noras keliauti neatsiranda iš niekur. Vieną dieną pajauti viduje lyg kažką kirbant: „Važiuok, važiuok“, susikrauni lagaminus ir pasileidi. Savąjį kirminėlį pradėjau jausti dar vaikystėje skaitydama Jules'io Verne'o knygas. Mano mama buvo gidė, daug važinėjome po Tarybų Sąjungą. Tačiau į Vakarų pasaulį pirmą sykį išvažiavau tik 1989 metais, būdama dvidešimt vienerių. Pamenu kaip dabar: važiuojame traukiniu per Rytų Berlyną, už lango – didžiulė siena, ir staiga – Vakarų Berlynas! Žmonės šypsosi, atsipalaidavę ir gyvenantys be jokių sienų. Visai kitas pasaulis!

Kai mama ištekėjo antrą kartą ir išvažiavo gyventi į Belgiją, drauge daug keliavome po Prancūziją, tą pačią Belgiją. Pirmosios kelionės skatino dar ir dar labiau pažinti pasaulį. Norėjosi kuo daugiau pamatyti, patirti, smalsumas ir pažinimo džiaugsmas vertė nesustoti. Tik vėliau, kaskart pirkdama lėktuvo bilietus, vis pagalvodavau: o koks šios kelionės tikslas? Kur ji mane nuves? Jaunystėje turėjau viziją: sukaks keturiasdešimt ir pradėsiu keliauti po pasaulį. Buvau paskaičiavusi, kad mano sūnui Norvydui kaip tik sueis aštuoniolika, maniau, kad tai tinkamiausias laikas savo norą išpildyti. Tai nebuvo tikslas, tik – nedrąši svajonė. Paleidau tą mintį ir užmiršau. Keturiasdešimtojo gimtadienio dieną išėjau iš darbo ir išvykau mėnesiui į Ameriką. Ten išsinuojojau dviratį ir, pamiršusi fotografavimus, muziejus ir tradicinį turistavimą, pirmą kartą pajaučiau šalį iš arti, pati. Tuomet supratau, kad mano jaunystės svajonė pradėjo pildytis...

Megztinis „Salanida“, 150 Eur

Lietpaltis „All Saints“, 200 Eur

Jauti skirtumą tarp „turistauti“ ir „keliauti“?

Manau, turistautas – žmogus, kuris turi planą pamatyti tam tikrus objektus, jis turi ribotą laiką kelionei – tarkime, dešimt dienų, dažniausiai iš anksto būna susimokėjęs už prabangius viešbučius ir keliaudamas nepaleidžia fotoaparato iš rankų.

Keliautoju vadinu žmogų, kuris stengiasi išvengti turistinių objektų ir nevaikščioja visų numintais takais. Paprastai tokie žmonės labiau mėgaujasi gyvenimiškomis patirtimis ir pačiu procesu, o ne rezultatu. Jiems nėra svarbu keliauti saugiai laikantis iš anksto sudėlioto plano.

Ar keliauti su planu, ar be plano – kiekvienam savo. Juk žmonės nori tiesiog pailsėti nuo darbų, pabūti su šeima, pakeliauti be jokių konfliktų, streso, pataupyti energijos ir laiko ruošiantis kelionei. Pasisėmę naujų įspūdžių,

pailsėję, jie grįžta į kasdienes darbus ir santykius. Su keliautojais šiek tiek kitaip. Jiems kelionės neturi nei pradžios, nei pabaigos.

Galėtum pasakyti, kodėl keliauji?

O kodėl žmogus myli? Myli, nes myli. Taip ir su kelionėmis: keliauji, nes keliauji (*juokiasi*).

Bet juk žmonės, o moterys – dar dažniau, prisigalvoja daugybę priežasčių, kodėl negali keliauti, o tik leisti sau trumpai paatostogauti. Šeima, darbai, įsipareigojimai bankams – toli priežasčių nereikia ieškoti...

Kai pati taip mažčiau, nebuvau itin laiminga. Galvojau, kad dar ne laikas, kad neturiu tam pinigų. Būdavo, sėdžiu po darbo prie kompiuterio ir keliauju. Virtualiai. „Keliauju“ po kokią Japniją vieną dieną, antrą – po dviejų savaitių ją jau būnu „išvažinėjusi“

beveik visą. Ir kartu atradusi šimtą priežasčių, kodėl neverta ten važiuoti. Ateina atlyginimų diena, o tada suprantu, kad laiko keliauti neturiu. Vieną dieną suvokiau, kad žmogus jaučiasi laimingas tada, kai daro tai, kas jam patinka. Su keturiasdešimtmečiu pajutau, kad atėjo laikas ką nors gyvenime daryti kitaip. Gyventi kitaip. Daryti tai, kas man patinka. Kas pusę metų Leonardui kartodavau: keliaukime, ir taip – dešimt metų. Girdėdavau įprastus atsakymus: o iš kur pinigų, kaip viskas bus? Kaip darbai, dukros mokykla? Tačiau aš visada tikėjau, kad mums pavyks. Buvau tikra, kad tereikia žengti vieną žingsnį ir viskas pasikeis. Ir tą žingsnį žengėme – vieną dieną Leo pasakė: „Gerai, mieloji, iškeliaujame po pusantrų metų.“ Per tą laiką mūsų gyvenimas vertėsi aukštyn kojomis. Prieš akis atsivėrė visas pasaulis: iš pradžių akys krypo į Pietų Ameriką, po to – į Pietryčių Aziją. Nesumeluosiu: pasirengti kelionei buvo vienas įstabiųjų laikotarpių mūsų šeimos

Laumysteje

**TURĖJAU VIZIJĄ:
SUKAKS KETURIASDEŠIMT
IR PRADĖSIU KELIAUTI
PO PASAULĮ.**

Paltas „Hugo Boss“, 400 Eur

Laisvalaikio batai adidas Originals“, 110 Eur

gyvenime. Viskas vyko lengvai, be didelio streso, jokios baimės. Pasirodo, užtenka žengti vieną žingsnį, kad atsidurtum kitoje gatvės pusėje. Tik vienas sprendimas – ir, regis, visa Visata tau padeda pasiekti, ko nori.

Nebandei sau priekaištauti, kad galbūt primesti šeimai savo norus, svajones, kad spaudi ją keliauti drauge?

Kai pirmą kartą susitikome su Leo, daug kalbėjome apie vertybes, pasakojome, kas patinka vienam, kas – kitam. Išaiškėjo, kad skaitėme tas pačias knygas, žiūrėjome tuos pačius filmus ir abiem norėjosi keliauti. Nuo pat pažinties pradžios Leonardas žinojo mano svajonę ir jis į ją atsiliepė.

Mano vyras dvejojo, bet tai nereiškia, kad jis bailesnis už mane, ne. Jam kaip tik reikėjo daugiau drąsos priimti tokį sprendimą, nes jis šaltu protu įžvelgė daugiau grėsmių, neaiškumų. O aš tokia: keliaujam, ir viskas! Tikėjau, kad namo grįšime su naujomis idėjomis, jėgomis, grįšime

VAŽIAVOME Į

Kurstymą, KURIA
UŽPILDĖME KAUPDAMI

ASMENINĘ PATIRTĮ,

SAVAS PAŽINTIS.

O grįžti į kasdienę aplinką nėra sunku?

Kad ir kiek save vadinčiau keliautoja, mano vyras ir toliau lieka aktoriumi, kuris grįžęs mielai pasineria į darbus, projektus. Tada man lieka dvi galimybės: arba keliauti vienai, arba išmolti keliauti būnant čia. Dabar visa galva esu pasinėjusi į „Balinėtojų“ veiklą – tai irgi tam tikra kelionė. Tai mano svajonių darbas! Padedu kitiems keliautojams, kuriu jiems svajonių atostogas ir tuo be galo mėgaujuosi. Visada norėjau, kad kelionės taptų mano mylima veikla ir gyvenimo būdu. Dabar mūsų kelionės būna labiau darbinės, pavadinkime jas komandiruotėmis. Lydžiu moterų ir balinėtojų grupes į Balį. Per ilgą

laiką išjaučiau, ką galiu pasiūlyti kitiems. Siūlau ne tik pažinti šalį ar pailsėti, bet ir ištraukti save iš komforto zonos, išbandant plaukimą plaustais kalnų upe, kopimą į veikiančią ugnikalnį, banglentės teikiamus malonumus. Esu tikra, kad žmogus, kad ir kokio menko fizinio pasirengimo, jau trečią dieną gali atsistoti ant bangos.

Kokie namo grįžote judu su Leonardu? Kokia po poros metų klajonių grįžo jūsų dukra?

Aš pati grįžau šiek tiek sutrikusi. Jaučiausi, kaip kompiuteriniame žaidime perėjusi į aukštesnį lygį ir dar nežinanti, kas manęs tyko. Mokiau atrasti Balio būseną, lengvumą, ramybę Lietuvoje. Emilijai tai buvo svajonės išsipildymas – ji grįžo į Lietuvą. Ji džiaugėsi viskuo ir iki šiol džiaugiasi, kad ir kas nutiktų. Namuose mes jau metai, o ji dar nė karto nepasakė, kad norėtų grįžti į Balį. Leonardas iškart pasinėrė į aktorystę – tai jo arklukas. Grįžti į Lietuvą – tai dar viena nauja patirtis. Dar viena mūsų kelionė į save, kai mokomės priimti viską, kas ateina į mūsų gyvenimą.

Pasakysiu kaip tikra pavyduolė: nespėji kojų apšilti ir vėl keliauji, gyvenį savo malonumui – ne per gerai?

Žmonėms galbūt susidaro įspūdis, kad nieko kito neveikiu, tik keliauju. Gali nuraminti: kelionių, į kurias išvažiuoju visiškai viena, pasitaiko vos kartą per metus ir jos nebūna ilgesnės nei trys savaitės. To visiškai užtenka, kad iš naujo įkraučiau savo vidinius resursus. Neturiu jokio poreikio pabūti ilgiau – dvidešimt vienos dienos man visiškai užtenka. Pabūnu su savimi ir man pasidaro visiškai aišku, ką palikau namuose, kur ir su kuo noriu būti. Mano vyras taip pat kartą per metus išvažiuoja vienas – keliauja po Nepalą ar užsidaro vienuolyne Tailande. Dvejus metus, kuriuos praleidome Azijoje ir Balyje, visą laiką buvome kartu – dvidešimt keturias valandas per parą. Ne veltui sakoma, kad norint nugludinti kampus, norint pažinti žmogų, jį patikrinti ar su juo išsiskirti, reikia leistis į kelionę.

Iki kelionės buvome standartinė šeima: Leo pasinėręs į savo darbus, aš – į savo. Susitikdavome vakare namuose, jis papasakodavo apie savo darbus, aš pasidalindavau savo įspūdžiais, bet gyvenome atskirus gyvenimus. Būti drauge dvidešimt keturias valandas mums buvo

visiškai nauja patirtis. Patyrėme visko – ir audrų, ir taifūnų, ir žemės drebėjimų. Kartą susibarėme taip, kad, atrodė, viskas: vienas – į vieną kelio pusę, kitas – į kitą. O po penkių minučių suprantai: ir kurgi nueisi? O ir planas juk buvo kartu keliauti, o ne išsiskirti ar išbandyti vienam kitą.

Turėjote viziją, į kokią šalį važiuojate, kur bent kuriam laikui įleisite šaknis?

Mūsų pasiruošimas Baliui tuo ir buvo įdomus, kad nebuvo jokio pasiruošimo. Su Leonardu sąmoningai niekuo nesidomėjome, nieko neskaitėme, išvažiavome be jokių išankstinių nusistatymų, nusiteikimo, stereotipų. Išvažiavome tik žinodami, kur nakvosime pirmąją naktį, ir kad leisime Emilijai į „Green School“. Važiavome į tuštumą, kurią užpildėme kaupdami asmeninę patirtį, savas pažintis. Balyje susikūrėme savo pasaulį.

O kas privertė sugrįžti į Lietuvą?

Žiauriai skamba tas žodis „privertė“ (*juokias!*)... O iš tikrųjų privertė dukra. Emilija buvo tas žmogus, kuris pasakė: „Viskas, grįžtame į Lietuvą.“ Tai ji mus ištraukė iš mūsų komforto zonos. Emilijai – tik vienuolika, bet ji yra didžiausia mūsų mokytoja ir esu be galo už tai dėkinga. Ji moko mus kantrybės, moko pamatyti tą pačią situaciją kitu kampu, užduoti sau klausimą: o gal mūsų dukra tikrai žino, ko jai reikia? Su vyru esame tie, kurie gali prisitaikyti. Ne susitaikyti, o atrasti savo sprendimams naujų kelių. Jautėme Emilijos nostalgiją. Ji nuolat kalbėjo apie Lietuvą, draugus, vis kartodavo, kaip bus faina, kai grįš. Ech, tas įsivaizdavimas, kad gerai ten, kur mūsų nėra... O juk kad ir kiek kilometrų nuvažiuosi, nuo savęs nepabėgsi – tai svarbu žinoti. Jei keliaudamas bandai pabėgti – grįžti iš kelionės labai sunku, skausminga. Gali atrodyti, kad tik ten, kur buvai, yra gera, ten lieka tavo siela. Gera, kai po truputį suvoki, jog visas pasaulis slypi tavyje. Ir jei gerai viduje, bus gerai bet kur – Lietuvoje, Balyje ar Antarktidoje. Neturiu tikslo apkelti visą pasaulį. Man patinka laukti, kol ateis aiškus, intuityvus suvokimas, kur noriu važiuoti, ką daryti. Sprendimai teisingiausi tada, kai pasitiki savo vidiniais pojūčiais. Ką darysi iš širdies, tau vis tiek bus geriausia, kad ir ką aplinkiniai sakys. Viskas gyvenime išsprendžia. Patikėkite, kiek kompleksų kadaise turėjau. Vyresnė už savo vyrą, aukštesnė – kaip su visu tuo gyventi (*juokias!*)?! O paskui vieną dieną supratau, kad yra, kaip yra, ir kompleksų traukinys nuvažiuo. Esu netobula, tačiau kasdien mokausi gyventi su savo netobulumu.